

مرکز بین‌المللی و دبیرستان
باغ‌العلوم

به نام خدا

نام و نام خانوادگی: امتحان درس: **ادبیات فارسی**

کلاس: **سوم** رشته: **انسانی** وقت امتحان: **۸۰** کد: **۹۵۱۰۱۳-۳۵۱**

دانش آموز عزیز شما می‌توانید پاسخنامه امتحان را دو ساعت پس از پایان امتحان در پورتال مدرسه ملاحظه نمایید.

www.bagheralolum.sch.ir

الف: معنی شعر و نثر (۶ نمره)

- ۱- چنان گرم در تیه قربت براند/ که در سدره جبریل از او بازماند
- ۲- به گرد جهان هر که راند سخن/ نکوهیدن من نگردد کهن
- ۳- تو با من به بیداد کوشی همی / دو چشم خرد را بیوشی همی
- ۴- به فراست صادق دانست که حال چیست. امارت آن بر خود ظاهر نگردانید.
- ۵- ابلیس آمد به دشمنی آدم و منحنیق ، ایشان را بیاموخت.
- ۶- همیشه چشم نهاده بودی تا پادشاهی بر چاکری لت زدی و فرگرفتی.
- ۷- هر که رای ضعیف و عقل سخیف است از درجت عالی به رتبت خامل گرایید.
- ۸- گفتمی که خرده مینا بر خاکش ریخته و عقد ثریا از تاکش درآویخته.
- ۹- سنگ سراچه دل به آب دیده می سافتم.
- ۱۰- بری دان از افعال چرخ برین را / نشاید ز دانا نکوهش بری را
- ۱۱- قمری ریخته بالم به پناه که روم/ تا به کی، سرکشی ای سرو خرامان از من

ب: معنی لغت (۲ نمره)

- ۱۲- یکی نیز بگرفت خنیاگری
- ۱۳- رسوم و عادات را در دل آن ها مرتسم داشت.
- ۱۴- در فصل ربیعی که صولت برد رمیده بود.
- ۱۵- آزاد مردان را اصطناع کند و تخم نیکی بپراکند.
- ۱۶- بداشته در طبقی با مکبه
- ۱۷- حله بهشت بیاوردند
- ۱۸- برای گشادن در دکان معد بود
- ۱۹- عطارد را دوات و خامه داده.

پ: خود آزمایی (۳ نمره)

- ۲۰- تغییر دادن جای تکیه در کدام کلمه بیت زیر ، باعث تغییر معنا می شود؟
((قمری ریخته بالم، به پناه که روم؟ / تا به کی سرکشی، ار سرو خرامان از من))
- ۲۱- ناصر خسرو در بیت زیر چه چیزی را نکوهش می کند؟
((پسندیده است با زهد عمار و بوذر / کند مدح محمود مر عنصری را؟))

۲۲- پیام تربیتی عبارت زیر چیست؟

((به زیارت اهل قبور رفتیم. اطفال هم بودند. ایشان را از طفولیت به احترام و زیارت مقبره های اموات و پاسداشت رسوم ملیه باید عادت داد.))

۲۳- در عبارت ((چندان که نشاط ملاحظت کرد بساط ملاحظت گسترده)) کدام ویژگی نثر گلستان سعدی آشکار است؟

۲۴- معنایی کنایی ((بر باد نشانیدن)) چیست؟

۲۵- عبارت ((مستی رند را سیم دادند که سنگ زند)) بیانگر چیست؟

ت: دانش های ادبی (۳ نمره)

۲۶- نوع نثر آثار ترجمه تاریخ طبری و تاریخ جهانگشای جوینی را بنویسید.

۲۷- عبدالله بن مقفع کتاب کلیله و دمنه را از به عربی ترجمه کرد و در نیمه قرن ششم هجری این کتاب را از عربی به فارسی گردانید.

۲۸- در بیت زیر ، نوع تشبیه را مشخص کنید.

((عمر برف است و آفتاب تموز / اندکی ماند و خواجه غره هنوز))

۲۹- محتوای دو اثر ((نخبه ی سپهری)) و ((مسالک المحسنین)) طالبوف چیست؟

۳۰- اغلب قصاید ناصر خسرو در حوزه ی ادبیات قرار می گیرد

۳۱- کدام یک از عناصر داستان بیانگر جهت فکری و ادراکی نویسنده است؟

ث: درک مطلب (۴ نمره)

۳۲- متن زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید.

((خلیفه را چند گونه صورت کردند تا نیک آزار گرفت و از جای بشد و حسنک را قرمطی خواند. امیر ماضی چنان که لجوجی و ضجرت وی بود گفت: من از بهر قدر عباسیان انگشت در کرده ام در همه جهان و قرمطی می جویم و اگر آن چه یافته اید و درست گردد، بردار می کشند.))

الف: مفهوم عباراتی را که زیرشان خط کشیده است بنویسید.

ب: امیر ماضی کیست؟

۳۳- با توجه به عبارت زیر ، چه چیزی مانع انسان جهت وصول به آرزوهایش است؟

((هرکه صیانت نفس را از حوادث آفات آن قدر که در امکان آید، مهمل گزارد، حجاب مناقشت پیش مرادهای او بدارد.))

۳۴- پیام کلی بیت ((ای تهی دست رفته در بازار / ترسمت پر نیآوری دستار)) چیست؟

۳۵- با توجه به عبارت زیر ، ((بار عام دادن)) چیست؟

((در تالار بزرگی به تخت مرصع جلوس نموده ، مردم را بار عام داده، چشم حصار خیره شد))

۳۶- دلیل ناصر خسرو از دعوت انسان به صبر در بیت ((همی تا کند پیشه عادت همی کن / جهان مر حفا راه،

تو مر صابری را)) چیست؟

۳۷- مقصود رستم از نام و ننگ در بیت زیر چیست؟

((من امروز نز بهر جنگ آمده ام / پی پوزش و نام و ننگ آمدم))

۳۸- با توجه به بیت ((اگر یک سر مو فراتر پرم / فروغ تجلی بسوزد پرم)) دلیل سوخته شدن بال های

جبرئیل چیست؟

و: شعر حفظی (۲ نمره)

۳۹- یعنی همه جا غیر خدا هیچ ندیدند

۴۰- همت طلب از باطن زیرا که یکی را ز طلبیدند

۴۱- دولت عشق بین که چون از سر می شکند گدای تو

۴۲- تاب بنفشه می دهد طره مشک سای تو

به نام خدا

نام و نام خانوادگی: امتحان درس: ادبیات فارسی

کلاس: سوم رشته: انسانی وقت امتحان: ۸۰ کد: ۹۵۱۰۱۳-۳۵۱

دانش آموز عزیز شما می توانید پاسخنامه امتحان را دو ساعت پس از پایان امتحان در پورتال مدرسه ملاحظه نمایید.

www.bagheralolum.sch.ir

الف: معنی شعر و نثر (۶ نمره)

- ۱- چنان گرم در تیه قربت براند / که در سدره جبریل از او بازماند *چنان با سرعت دریا بان قوتی موقت لبر که ترفی بر رفت*
- ۲- به گرد جهان هر که راند سخن / نکوهیدن من نگردد کهن *در میان هر که سخن گوید سوزن کهن من از زبان هانی افتد*
- ۳- تو با من به بیداد کوشی همی / دو چشم خرد را بیوشی همی *دو آتشی در مال جیبی با من وعقل وفورت از نارینه کوفتایی*
- ۴- به فراست صادق دانست که حال چیست. اهارت آن بر خود ظاهر نگردانید. *باز زین مهند که هفتیکه نگردانست و تان هلی آن در صورتان نه*
- ۵- ابلهین آمد به دشمنی آدم و مخنقی ، ایشان را بیاموخت. *ابلیس به زمین آمد و به انسان مکر را آموخت*
- ۶- همیشگی چشم نهادم بودی تا پادشاهی بر چاکری تبت زدی و فرگفتی *همیشگی بر آفتاب تا با درازی فروری را بسوزد و در گدازه*
- ۷- هر که رای ضعیف و عقل سختی است از درجت عالی به تربت حامل گرایید. *هر که رای ضعیف و عقل سختی است از درجت عالی به تربت حامل گرایید*
- ۸- گفتی که خرده مینا بر خاکش ریخته و عقد ثریا از تاکش در آویخته. *گفتی که خرده مینا بر خاکش ریخته و عقد ثریا از تاکش در آویخته*
- ۹- سنگ سراجی دل به آب دیده می سفت. *سنگ سراجی دل به آب دیده می سفت*
- ۱۰- بری دان از افعال چرخ برین را / نشاید ز دانا نکوهش بری را *انسان بقدر از نهالت در کارها میرا اولی است*
- ۱۱- قمری ریخته بالم به پناه که روم / تا به کی ، سرکشی ای سرو خرامان از من *قمری ریخته بالم به پناه که روم / تا به کی ، سرکشی ای سرو خرامان از من*

ب: معنی لغت (۲ نمره)

- ۱۲- یکی نیز بگرفت خنیگری *آواز خوانی*
- ۱۳- رسوم و عادات را در دل آن ها موتسم داشت. *مردم / نفس نند*
- ۱۴- در فصل ربیعی که صولت برد رمیده بود. *هیب*
- ۱۵- آزاد مردان را اصطناع کند و تخم نیکی بپراکند. *پرورن / پرگزین*
- ۱۶- بداشته در طبقی با مکبه *طرف*
- ۱۷- حله بهشت بیاوردند *لایسن*
- ۱۸- برای گشادن در دکان معد بود *آجا*
- ۱۹- عطارد را دوات و خامه داده. *ملم*

پ: خود آزمایی (۳ نمره)

- ۲۰- تغییر دادن جای تکیه در کدام کلمه بیت زیر ، باعث تغییر معنا می شود؟ *سرم*
((قمری ریخته بالم، به پناه که روم؟ / تا به کی سرکشی، ار سرو خرامان از من))
- ۲۱- ناصر خسرو در بیت زیر چه چیزی را نکوهش می کند؟ *مدح پادشاه*
((پسند است با زهد عمار و بوذر / کند مدح محمود مر عنصری را؟))

۲۲- پیام تربیتی عبارت زیر چیست؟

((به زیارت اهل قبور رفته، اطفال هم بودند. ایشان را از طفولیت به احترام و زیارت مقبره های اموات و پاسداشت

رسوم ملیه باید عادت داد.)) **احترام که استن به آداب در مسجلی**

۲۳- در عبارت ((چندان که نشاط ملاعبت کرد بساط مداعت گسترد)) کدام ویژگی نثر گلستان سعدی

آشکار است؟ **کاربرد ترمیم جمع**

نایب الکرر

حجرت حضرت / ربا کاری خال مکتب

۲۴- معنایی کنایی ((بر باد نشاندن)) چیست؟

۲۵- عبارت ((مشتی رند را سیم دادند که سنگ زند)) بیانگر چیست؟

ت: دانش های ادبی (۳ نمره)

۲۶- نوع نثر آثار ترجمه تاریخ طبری و تاریخ جهانگشای جوینی را بنویسید.

۲۷- عبدالله بن مقفع کتاب کلیله و دمنه را از **پهلوی** به عربی ترجمه کرد و در نیمه قرن ششم

هجری **نصف اول هجری** این کتاب را از عربی به فارسی گردانید.

۲۸- در بیت زیر ، نوع تشبیه را مشخص کنید. **تسبیح بلبل آشنای**

((عمر برف است و آفتاب تموز / اندکی ماند و خواجه غره هنوز))

۲۹- محتوای دو اثر ((**نخبه ی سپهری**)) و ((**مسالک المحسنین**)) طالبیوف چیست؟

۳۰- اغلب قصاید ناصر خسرو در حوزه ی ادبیات **تذلیلی** قرار می گیرد

۳۱- کدام یک از عناصر داستان بیانگر جهت فکری و ادراکی نویسنده است؟ **درون مایه**

ت: درک مطلب (۴ نمره)

۳۲- متن زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید.

((خلیفه را چند گونه صورت کردند تا نیک آزار گرفت و از جای بشد و حسنک را قرمطی خواند. امیر ماضی چنان که

لجوجی و ضجرت وی بود گفت: من از بهر قدر عباسیان انگشت در کرده ام در همه جهان و قرمطی می جویم و اگر

آن چه یافته اید و درست گردد، بردار می کشند.))

نزارت نامه / عیونیه / انبیا

الف: مفهوم عباراتی را که زیرشان خط کشیده است بنویسید.

ب: امیر ماضی کیست؟ **سلطان محمود**

۳۳- با توجه به عبارت زیر ، چه چیزی مانع انسان جهت وصول به آرزوهایش است؟

((هرکه صیانت نفس را از حوادث آفات آن قدر که در امکان آید، مهمل گزارد، حجاب مناقشت پیش مرادهای او

بدارد.)) **عدم صیانت از نفس**

تالیف به انجام اعمال

۳۴- پیام کلی بیت ((ای تهی دست رفته در بازار / ترسمت پر نیاوری دستار)) چیست؟

۳۵- با توجه به عبارت زیر ، ((بار عام دادن)) چیست؟ **ایاره دارن**

((در تالار بزرگی به تخت مرصع جلوس نموده ، مردم را بار عام داده، چشم حصار خیره شد))

۳۶- دلیل ناصر خسرو از دعوت انسان به صبر در بیت ((همی تا کند پیشه عادت همی کن/ جهان مر حفا را،

تو مر صابری را)) چیست؟ **خفای روزها**
۳۷- مقصود رستم از نام و ننگ در بیت زیر چیست؟ **حقو ابرو**

((من امروز نر بهر جنگ آمده ام / پی پوزش و نام و ننگ آمدم))

۳۸- با توجه به بیت ((اگر یک سر مو فراتر برم / فروغ تجلی بسوزد برم)) دلیل سوخته شدن بال های

جبرئیل چیست؟ **فروغ علی**

و: شعر حفظی (۲ نمره)

۳۹- **سمران خرابه بند** ندیدند
یعنی همه جا غیر خدا هیچ ندیدند

۴۰- همت طلب از باطن **بمان کفیر** طلبیدند
زیرا که یکی را ز **دو عالم** طلبیدند

۴۱- دولت عشق بین که چون از سر **مستراختار گدش باج بلفس** می شکند گدای تو

۴۲- تاب بنفشه می دهد طره مشک سای تو **بره عشق و بر رفته رشای تو**

